

Христина Дацишин
доц. кафедри мови засобів масової інформації,
Львівський національний університет
імені Івана Франка,
GZMK_INPP@lp.edu.ua

АТРИБУТИВНА СПОЛУЧУВАНІСТЬ КОНЦЕПТУ ГІДНІСТЬ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ

© Дацишин Христина, 2019

Розглянуто актуальну тему відображення у сучасному інтернет-дискурсі одного з морально-етичних концептів – концепту ГІДНІСТЬ. Зосереджено увагу на впливогенному потенціалі медіа і здатності медіа-дискурсу формувати ментальні концепти мовної картини світу реципієнтів. Часова детермінованість медіа-комунікації визначає можливість фіксувати особливості вербального наповнення концептів у конкретному часовому проміжку і внаслідок цього здійснювати діахронічний компаративний аналіз.

Виявлено атрибутивну сполучуваність концепту ГІДНІСТЬ і визначено різновиди гідності залежно від обсягу і змісту, вкладеного в поняття (буттєва, моральна та суспільна гідність), а також від групи суб'єктів, яким притаманна гідність як морально-етична цінність. Виокремлено такі різновиди гідності: гідність людини як самодостатньої цінності; гідність людини як представника певної групи, яка, з погляду мовця, в Україні не має змоги сповна реалізувати свої права; гідність людини як представника нації; гідність нації та держави; гідність конкретної особи; гідність праці як однієї зі сфер людського життя. Фрагменти дискурсу, у яких йдеться про гідність одіозних в українському політичному середовищі особистостей, демонструють зіставлення одночасно двох трактувань гідності – буттєвого (з акцентом на правовому контексті) та морального; атрибутивне словосполучення з назвами таких осіб має ознаки оксиморону. Різновид гідності, пов'язаний із суб'єктом – представником групи, права якої, на думку мовця, потенційно не можуть бути повною мірою реалізовані, виявляє невідповідність між буттєвим трактуванням гідності та її правовим втіленням.

Ключові слова: медіа-комунікація, медіа-дискурс, інтернет-дискурс, мовна картина світу, морально-етичний концепт, концепт ГІДНІСТЬ.

Khrystyna Datsychyn

ATTRIBUTIVE CONNECTIVITY OF CONCEPT OF DIGNITY IN THE MODERN UKRAINIAN INTERNET DISCOURS

The article is devoted to the actual problem of displaying one of the moral-ethical concepts in the modern Internet discourse – the concept of DIGNITY. The author notes that media discourse has the ability to influence the formation of mental concepts of the language picture of the world. The time-based determinism of media communication makes it possible to record the features of the verbal content of concepts in a particular time period and therefore realize diachronic comparative analysis.

Attributive connectivity of the concept of DIGNITY gives the possibility to define varieties of dignity depending on the group of subjects that are characterized by dignity as a moral and ethical value, and depending on the content of the concept (existential, moral and social dignity). The following varieties of dignity are singled out: human dignity as a self-sufficient value; the dignity of a person as a representative of a certain group, which, from the point of view of the speaker, is not able to fully exercise his rights in Ukraine; the dignity of a person as a representative of the nation; the dignity of the nation and the state; the dignity of a particular person; the dignity of labor as one of the spheres of human life. Fragments of discourse, which refers to the dignity of a odious Ukrainian political figures, demonstrate the comparison of two treatments of dignity – existential (with emphasis on the legal context) and moral; attributive phrase with the names of such persons has signs of oxymoron. A kind of dignity associated with a subject – a representative of a group, whose rights, according to the speaker, potentially can not be fully realized, reveals a contradiction between the existential treatment of dignity and its legal embodiment.

Key words: media communication, media discourse, Internet discourse, language picture of the world, moral and ethical concept, concept of dignity.

Постановка проблеми. Сучасні суспільно-політичні обставини і гібридна війна з Росією зумовили підвищення інтересу дослідників до вивчення духовних концептів мовної картини світу українців. Адже гібридна війна – це війна за думки, за образ світу в свідомості громадян, а він великою мірою визначається тим, якими мовними одиницями людина оперує, які сприймає і засвоює. Мовні категорії стають мірилом життєвих реалій, духовні концепти, закорінені в мовну картину світу особистості, не лише визначають її ставлення до подій та явищ, але і впливають на особистий вибір, розмежовують добро і зло. Мова є не лише знаряддям інформації про світ, але й засобом створення уявлень про дійсність у свідомості як окремих громадян, так і цілих суспільних груп [1, с. 7].

Після Революції Гідності розпочалось нове життя слова “гідність”, що зумовило розвиток концептосфери ГІДНІСТЬ як одного із фрагментів мовної картини світу українців. Вивчення духовних концептів на матеріалі засобів масової інформації становить особливий інтерес з огляду на те, що медіа-дискурс акумулює приклади слововживання і водночас ретранслює їх до широкого кола реципієнтів. Комунікація через канали мас-медіа переважно не передбачає значного часового проміжку між оприлюдненням тексту та його рецепцією; дослідники зауважують, що “актуальність публіцистичного дискурсу, його вплив на адресата детермінується часом. З плином часу ефективність дискурсу масової комунікації, його важливість для адресата різко зменшується” [2, с. 44]. Саме така особливість медіа-дискурсу відкриває широкі можливості для компаративного аналізу концептів у різні часові проміжки. Як свідчать результати соціологічних досліджень, у сучасному суспільстві інтернет є джерелом інформації для 27,5 % українців (опитування Київського міжнародного інституту соціології (КМІС), березень 2019 р.) [3]. Водночас 58 % молоді (18–35) як джерело політичних новин вибирає веб-сторінки, 60 % – соціальні мережі [4]. Ці дослідження підтверджують, що молодь є активним реципієнтом інтернет-дискурсу, а це саме та частина громадян, картина світу якої ще може перебувати на етапі формування і більшою мірою змінюватися під впливом ЗМІ. З огляду на це вивчення концепту “гідність” у сучасному медіа-дискурсі особливо актуальне.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дискурс виконує роль “середовища й основного фактора формування концептуального змісту” [5, с. 44]. Публіцистичний дискурс “реалізує інтенцію переконання, а отже, здійснює потужний перлокутивний ефект на свого адресата” [5, с. 46]. Важливу роль засобів масової комунікації у формуванні МКС підкреслює Л. Супрун, зауважуючи, що медіа не просто відображають “мовну ментальність”, а й впливають на її формування; “у комунікаційній системі мас-медійного дискурсу провідна роль належить впливові” [2, с. 47]. Саме такий підхід вважаємо актуальним для дослідження духовних концептів у сучасних

суспільно-політичних умовах. Для аналізу важливо усвідомлювати ключові властивості концепту – “знання”, “ментальність”, “культура”, “оцінка” [6, с. 19]. Класифікуючи концепти, дослідники виділяють, зокрема, логіко-філософські концепти, поміж них – теософські та морально-етичні концепти, зауважуючи, що “морально-етичні концепти... найближчі до теософських, але на відміну від них є регулятивними, тобто не тільки відображають загальні уявлення людства про морально-етичні цінності (ДОБРО, ЗЛО, ГРІХ, БРЕХНЯ, ОBOB’ЯЗОК, ЧЕСТЬ), але й рекомендують норми поведінки у світі і в суспільстві” [6, с. 53]. Концепт ГІДНІСТЬ, як і інші морально-етичні концепти, може мати “не тільки індивідуально-суб’єктивне, але й національно-специфічне втілення” [6, с. 53]. Наведений у роботі А. Приходько перелік досліджень концептів із цих груп на матеріалі різних мов, однак, не засвідчує праць, присвячених концептові ГІДНІСТЬ [6, с. 53].

Проблему мовної картини світу і концепту як його фрагмента в різних аспектах вивчали Н. Арутюнова, А. Вежбицька, Л. Гнатюк, В. Карасик, М. Ковалюк, Є. Кубрякова, В. Піменова, Т. Радзівська, О. Селіванова, Ю. Степанов, Й. Стернін та ін. Дослідження концептів, які відображають духовні цінності в українській мовній картині світу, перебуває у центрі наукових інтересів таких вчених, як Н. Вдовиченко [7], Т. Єщенко [8], О. Заверюченко [9] та ін.

Концептосферу ГІДНІСТЬ на матеріалі анкетування, опрацювання словників, корпусу текстів досліджує В. Чабан [10], зауважуючи, що “ГІДНІСТЬ справді один із найскладніших особистісних елементів моральної свідомості, внутрішнього світу людини; своєрідний саморегулятор поведінки (емоційне переживання своїх учинків, дій, почуття морального задоволення чи незадоволення)” [10, с. 212]. Результати В. Чабан, отримані на матеріалі корпусу текстів (2016 р.), дають змогу виконати компаративний діахронічний аналіз. Для опису концептуальних зв’язків як одного з аспектів дослідження науковці застосовують поняття сполучуваності [5, с. 60].

Мета статті – виявити атрибутивну сполучуваність концепту ГІДНІСТЬ у сучасному медіа-дискурсі, **завдання** – виокремити умовні різновиди гідності, визначити зміни в атрибутивній сполучуваності, виявити мовноментальні особливості проектування концепту ГІДНІСТЬ на різні соціальні, професійні, вікові групи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз атрибутивної сполучуваності виконано на матеріалі результатів пошуку за тегом “гідність” у системі Google (січень 2019 р.). Загалом знайдено 5 640 000 результатів, з яких 180 унікальних сторінок (інтернет-видання та інтернет-версії друкованих та електронних ЗМІ, сторінки релігійних, громадських, політичних організацій і навчальних закладів, блоги політичних та громадських діячів). Аналіз атрибутивної сполучуваності лексеми “гідність” у медіа-дискурсі дає змогу виокремити різновиди гідності як один із аспектів вербалізації цього концепту в мовній картині світу учасників медіа-дискурсу.

Залежно від обсягу трактування змісту поняття говорять про **онтичну** або **онтологічну, буттєву гідність**, яка пов’язана з буттям людини. *Загалом існує три типи визначення гідності. Перший і найважливіший – онтична або онтологічна, тобто буттєва гідність. Я є, я існую, отже, я маю гідність. Виникає запитання: коли людина стає людиною з біологічного погляду? Чи моя гідність виникає у момент зачаття, чи пізніше?* [11]. Відповідно до такого розуміння гідність людина отримує в момент народження чи навіть зачаття: *Церква вчить, що гідність належить людині вже від моменту її зачаття* [11]. *Гідність. Честь. Вони, як і життя, даються людині раз* [12]. **Гідність пов’язана із тим, що, за церковним вченням, відрізняє людину від будь-яких інших створінь: тим, що людина створена на образ і подобу Божу** [13]. **Моральна гідність** закорінює гідність у морально-етичні норми, у такому разі йдеться про кореляцію із бінарною опозицією добра і зла (гідний – добро, негідний – зло), звідси слова “негідний, негідник”: *негідний вчинок негідної людини* [14]. За такого розуміння гідність не є невід’ємною властивістю людини: *Така гідність людини визначається її вчинками. Та постає запитання, якщо людина чинить неморально, чи має вона гідність?* [11]. Наприклад, у публікації “**Негідні кандидати до антикорсуду**” запропоновано перелік характеристик, на підставі яких можна вважати таких кандидатів негідними: *винесення політично-мотивованих рішень, зокрема проти учасників Революції Гідності, а також участь у поновленні на посадах так званих “суддів Майдану”; імовірна невідповідність доходів та*

активів кандидатів, а також ознаки ухилення від сплати податків/приховування доходів; ймовірне приховування коштовного майна або користування майном родичів за наявності сумнівів у спроможності родичів придбати таке майно; систематичне (більше від трьох випадків) ухвалення судових рішень під час перебування на навчанні або у відпустці; ухвалення сумнівних рішень у справах, пов'язаних із корупцією будь-якого рівня; порушення прав журналістів у судових засіданнях; неетична поведінка поза судовим процесом тощо [15]. **Суспільна гідність** може бути пов'язана з усвідомленням людиною себе як частини суспільства, нації, але це також може бути гідність спільноти: **Гідність суспільна** – потужний фактор єднання, однак інколи вона розуміється і використовується хибним шляхом і стає, в такому випадку, фактором поділів та конфліктів [11].

Різновиди гідності можна виокремити залежно від сполучуваності із лексемою, яка вказує на суб'єкта. Ним може бути людина як самодостатня цінність; супровідними словами у таких атрибутивних словосполученнях є іменник **людина**, прикметники **людський, особистий, власний**: **Гідність людини** – це необхідний обсяг поваги до неї. Це повага, якою людина наділяється від народження й зберігається за нею все життя і навіть після смерті [16]. Таке трактування збігається з розумінням буттєвої гідності. **Людська гідність** в сучасному інтернет-дискурсі часто пов'язана із тим, що, “за церковним вченням, відрізняє людину від будь-яких інших створінь: тим, що людина створена на образ і подобу Божу” [13]; про буттєву гідність в релігійному чи правовому контексті йдеться у фрагментах іншого дискурсу: **Церква – найкращий захисник людської гідності** [17]; **Людська гідність як конституційна цінність** [18]. **Особиста гідність, власна гідність** корелює із моральною гідністю. **Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція: Програма виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми** [19]; **Багато хто забув, що таке власна гідність – і погоджується на хабар, обман, мовчить, коли на його очах чинять злодіяння, принижують його самого та інших. Це найгірше, що можна було очікувати після стількох жертв** [20].

Гідність може бути притаманна людині як представникові держави чи нації. Супровідними словами є іменник **українець (українці)**, словосполучення **українські громадяни**: **Чи поважається гідність українських громадян, коли... депутати ховають свої декларації, розкошують на дорогих автомобілях, і опускаються до рівня отримання матеріальної допомоги? ... – і найгірше, коли діти так званої “еліти” починають убивати й знущатись над простими українцями?** [16]; **Під час заходу учні школи пригадали героїв, що загинули на Майдані, захищаючи свободу і гідність кожного українця** [21]; **гідність українців** піднялася, рейтинг України піднявся [22].

Ще один різновид гідності пов'язує цей концепт із суб'єктом – представником певної суспільної групи. Такі концептуальні зв'язки, як засвідчують результати дослідження, встановлюють переважно із назвами тих груп, які, з погляду мовця, потенційно можуть зазнавати утисків та принижень, права яких в Україні не реалізовані сповна. Супровідними словами є іменники **старенькі** (вікова група), **мігранти, біженці** (соціальна група), **поліцейський** (професійна група), **хворий, німецький; стражденна людина, яка вмирає** (група за станом здоров'я), **жінка** (гендерна група); словосполучення **хвора людина, видимі менини в Україні**, описова конструкція з підрядним реченням **люди, які постраждали внаслідок збройного конфлікту на Сході України: Підтримайте гідність стареньких** [23]; **“Ініціатива Розмаїття”**, створена з метою скоординованого врегулювання дискримінації в Україні, виступає за захист... **гідності та добробуту мігрантів, біженців і видимих менин України** [24]; **Захищати життя й гідність людей, які постраждали внаслідок збройного конфлікту на Сході України** – головна мета співпраці МГОТ та МКЧХ [25]; **Будь-хто абсолютно може дозволити собі хамити і ображати нашу честь і гідність лише тому, що ми – поліцейські. Поки що на часі боротьба за честь і гідність. Одного окремого поліцейського** [26]; **Глава УГКЦ про смерть і гідність хворого ...На жаль, як в Україні, так і у світі, панують різні теорії, які заперечують гідність хворої, німецької, вмираючої людини... Говорачи про гідність хворої, стражденної людини, християни вбачають у ній насамперед стражденного Христа** [27]; **У Польщі заборонили обурливу рекламу, яка принижує гідність жінок** [28].

Своєрідні особливості наповнення концепту ГІДНІСТЬ виявляються у його сполучуваності із власною назвою конкретної людини. У межах цього сегмента концептосфери можемо спостерігати, як загальноновизнана після Революції Гідності та під час війни на Сході України негативна суспільна, громадянська та особистісна характеристика конкретних політичних діячів чи представників силових структур (В. Януковича, Н. Штепи, беркутівців) зумовлює сприйняття атрибутивних словосполучень лексеми “гідність” з назвами цих осіб як оксиморону. Це стає можливим внаслідок одночасного різнорівневого трактування гідності: з погляду конкретної названої особи в онтологічному, буттєвому, конституційно-правовому розумінні, з погляду інших учасників дискурсу – в розумінні моральному: *Головне за ніч: “гідність” Януковича та Трамп проти всіх* [29]; *“Честь і гідність”: сепаратистка Штепа подала в суд на Геращенко. “Це просто свято якесь. Після беркутівців, звинувачуваних в причетності до вбивств на Майдані, які подали на мене в суд у справі “захисту честі і гідності”, тепер ще й Неля Штепа, яка кликала “руський мир” на Донбас, вирішила зі мною судитися, й теж у справі “честі і гідності”, – написала Геращенко у Facebook* [30]. На іронічне трактування гідності у такому поєднанні додатково вказують лапки.

Сполучуваність з іменниками *держава, країна, нація, Україна*, прикметником *національний*, словосполученням *українська нація* вказує на суб’єкта гідності (державу чи націю) і корелює із суспільним трактуванням гідності: *Гідність держави зрештою залежить від гідності особистостей, які її створюють. Джон Стюарт Мілль* [31]; *Правовий безлад і втоптана гідність країни* [32]; *Польща законом про “бандеризм” потоптала честь і гідність України – заява депутатів* [33]; *Гідність України – найвищий закон! Саме таким було кредо гетьмана Петра Дорошенка в Україні, відоме сучасникам латиною – “Salus Ukraine suprema lex esto”* [34]; *Депутати Верховної Ради України вважають, що ухвалений в Польщі закон про Інститут національної пам’яті принижує гідність української нації та є наругою над історичною правдою* [33]; *Микола Томенко про 300 вояків, що віддали життя за державу і гідність нації, а не за владу!* [35]; *Зареєстровано законопроект, що встановлює відповідальність за приниження національної честі та гідності. Йдеться, зокрема, про публічні приниження національної честі та гідності людини, розміщення у засобах масової інформації чи поширення іншим способом друкованих та інших матеріалів, в яких йдеться про неповноцінність людей за ознакою національності* [36]; *Тест на національну гідність. Сьогодні для України поняття національної гідності нерозривно пов’язане із перемогою над агресивною імперією* [37]. Аналізовані фрагменти дискурсу засвідчують також негативне сприйняття словосполучення *національна гідність*, зумовлене, як зазначають учасники дискурсу, високою частотністю використання, що може нівелювати зміст вислову: *Не знаю, як довго вони ще збираються нам розповідати про національну гідність, я уже не хочу їх слухати... Перше, що завважу, що мені набридло, коли “національну гідність” пхають куди треба і куди не треба... Пишаюся тим, що я українець, чого і Вам бажаю!* [<https://blogs.korrespondent.net/blog/events/3818437/38>].

Сполучуваність із іменником *праця* пов’язує концепт ГІДНІСТЬ із діяльнісним аспектом життя людини: *Економічна система націлена на споживання і не дбає про гідність праці та захист навколишнього середовища. Але це небезпечно, як велосипед зі здутою шиною: гідність і захист страждають, коли працівника вважають рядком у бюджеті, а голоси відкинутих ніхто не чує* [39].

Висновки. Концепт “гідність” у сучасному медіа-дискурсі виявляє здатність до атрибутивної сполучуваності із кількома групами лексем, що дає змогу говорити про різновиди гідності залежно від суб’єкта цієї властивості. Можна виокремити гідність людини як самодостатньої цінності; гідність людини як представника певної групи, яка, з погляду мовця, в Україні не має змоги повною мірою реалізувати свої права; гідність людини як представника нації; гідність нації та держави; гідність конкретної особи; гідність праці як однієї із сфер людського життя. Порівняння результатів презентованого дослідження з результатами, отриманими В. Чабан, засвідчують певні відмінності. Зокрема, виявлено наповнення цього концепту атрибутивним поєднанням із назвами осіб, права яких потенційно не можуть бути повною мірою реалізовані, та сполучення із

прізвищами одіозних в українському політичному середовищі особистостей. Фрагменти дискурсу, у яких йдеться про гідність окремих політичних діячів, демонструють зіставлення одночасно двох трактувань гідності – буттєвого (із акцентом на правовому контексті) та морального; атрибутивне словосполучення з назвами таких осіб має ознаки оксиморону. Різновид гідності, пов'язаний із суб'єктом – представником групи, права якої, на думку мовця, потенційно не можуть бути повною мірою реалізовані, виявляє невідповідність між буттєвим трактуванням гідності та її правовим втіленням.

Дослідження концепту ГІДНІСТЬ як одного з морально-етичних концептів мовної картини світу українців у перспективі дасть змогу виявляти його зв'язки з іншими морально-етичними концептами, визначити його місце в системі цінностей сучасного українця.

1. *Językowy obraz świata: Praca zbiorowa / pod red. J. Bartmińskiego. – Lublin : U-nt Marii Curie-Skłodowskiej, 1990. – 314 s.* 2. Сунрун Л. В. Мовноментальні особливості комунікаційної системи “Літературно-наукового вісника” : монографія / Л. В. Сунрун. – Вінниця : Вінницька обласна друкарня, 2012. – 507 с. 3. <https://www.bbc.com/ukrainian/news-476701084>. Іщенко Н. Телевізор, сайти та розмови на кухні / Соціологи назвали джерела політичної інформації українців / Н. Іщенко // День. – 2018. – 25 трав. 5. Ковалюк М. В. Актуалізація концепту Language в сучасному англійськомовному публіцистичному дискурсі : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 – германські мови / М. В. Ковалюк. – Чернівці, 2016. – 251 с. 6. Приходько А. Н. Концепты и концептосистемы / А. Н. Приходько. – Днепропетровск : Белая Е. А., 2013. – 307 с. 7. Вдовиченко Н. В. Вербалізація морально-етичних концептів в українській мовній картині світу : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – укр. мова / Н. В. Вдовиченко. – Одеса, 2015. – 23 с. 8. Єщенко Т. А. Концепт “Сумління/совість” в етнокогнітивному та біблійному аспектах / Т. А. Єщенко // Наука. Релігія. Суспільство. – 2011. – № 2. – С. 156–161. 9. Заверюченко О. Л. Концепти слави й честі в українському весільному концептуальному полі / О. Л. Заверюченко // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія “Філологія”. – Вип. 77. – 2017. – С. 42–45. 10. Чабан В. М. Концептосфера ГІДНІСТЬ в українській лінгвокультурі / В. М. Чабан // Актуальні проблеми філології та перекладознавства. – Вип. 10. – 2016. – С. 208–213. 11. <https://ucu.edu.ua/news/svidkom-nashoyi-lyudskoyi-gidnosti-ye-bog-o-ryshardom-kozlovskiy/> 12. <https://wz.lviv.ua/interview/366544-moie-uliublene-ukrainske-slovo-hidnist-a-ostannim-chasom-dratiue-slovo-patriot> 13. <http://ktds.org.ua/news/publish/shcho-take-gidnist-i-yak-ii-plekaty/> 14. <https://antikor.com.ua> 15. <https://www.pravda.com.ua/cdn/.../2019/anticorruptioncourt/> 16. <https://www.pravda.com.ua/rus/articles/2011/07/.../6418746/> 17. <http://catholicnews.org.ua/kardinal-myuller-cerkva-naykrashchiy-zahisnik-lyudskoyi-gidnosti> 18. www.golos.com.ua/article/301514 19. <https://childfund.org.ua/.../osobista-gidnist-bezpeka-zhittia-gromadianska-pozitsiia> 20. <https://wz.lviv.ua/blogs/210630-revoliutsiia-pozadu-ale-borotbu-za-hidnist-nikhto-ne-vidminiav> 21. <http://dn.gov.ua/u-dobropilskom-rajoni-vidznachyly-den-gidnosti-ta-svobody/> 22. https://www.zhitomir.info/news_133668.html 23. <https://ubb.org.ua/uk/project/3875/> 24. <https://www.gurt.org.ua/interviews/30704/> 25. <http://mtot.gov.ua/zahyshhaty-zhyttya-j-gidnist-lyudej-yaki-postrazhdaly-vnaslidok-zbrojnogo-konfliktu-na-shodi-ukrayiny-golovna-meta-spivpratsi-mtot-ta-mkchh/> 26. <https://censor.net.ua/b1105599> 27. news.ugcc.ua/.../glava_ugkts_pro_smert_i_gidnist_hvorogo... 28. <https://informator.news/u-polschi-zaboronyly-oburlyvu-reklamu-yaka-prynyzhuje-hidnist-zhinok/> 29. <https://m.znaj.ua/society/golovne-za-nich-gidnist-yanukovycha-ta-tramp-proty-vsih> 30. <https://www.obozrevatel.com/ukr/crime/chest-i-gidnist-separatistka-shtepa-podala-v-sud-na-geraschenko.htm> 31. www.donbasssos.org/20150915_gidnist/ 32. <https://ba.org.ua/igor-lucenko-pravovij-bezlad-i-vtoptana-gidnist-kraini/> 33. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/.../7076962/> 34. <https://day.kyiv.ua/uk/.../gidnist-ukrayini-nayvishchiy-zakon> 35. <https://ridna.in.ua/2018/01/15/mikola-tomenko-pro-300-voyakiv-shho-viddali-zhittya-za-derzhavu-i-gidnist-natsiyi-a-ne-za-vladu/> 36. <https://helsinki.org.ua/articles/zarejestrovano-zakonoproekt-scho-vstanovlyuje-vidpovidalnist-za-prynyzhennya-natsionalnoji-chesti-ta-hidnosti/> 37. <http://ukrnationalism.com/publications/2993-test-na-natsionalnu-hidnist.html> 38. <https://blogs.korrespondent.net/blog/events/3818437> 39. <https://religions.unian.ua/catholicism/2214826-papa-rimskiy-zayaviv-scho-nepostiyna-robota-vbivae-gidnist-zdorovya-simyu-y-suspilstvo.html>

REFERENCES

1. *Językowy obraz świata: Praca zbiorowa / pod red. J. Bartmińskiego.* – Lublin : U-nt Marii Curie-Skłodowskiej, 1990. – 314 s.
2. *Suprun L. V. Movnomentalni osoblyvosti komunikatsiinoi systemy “Literaturno-naukovoho visnyka” : monohrafiia / L. V. Suprun.* – Vinnytsia : Vinnytska oblasna drukarnia, 2012. – 507 s.
3. <https://www.bbc.com/ukrainian/news-47670108>
4. *Ishchenko N. Televizor, saity ta rozmovy na kukhni / Sotsiolohy nazvaly dzherela politychnoi informatsii ukraintsiv // Den.* – 2018. – 25 trav.
5. *Kovaliuk M. V. Aktualizatsiia kontseptu Language v suchasnomu anhliiskomovnomu publitsystychnomu dyskursi : dys. ... kand. filol. nau. : 10.02.04 – hermanski movy / M. V. Kovaliuk.* – Chernivtsi, 2016. – 251 s.
6. *Prykhodko A. N. Kontsepty y kontseptosistemy / A. N. Prykhodko.* – Dnepropetrovsk: Belaia E. A., 2013. – 307 s.
7. *Vdovychenko N. V. Verbalizatsiia moralno-etychnykh kontseptiv v ukrainskii movnii kartyni svitu : avto-ref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01 – ukr. mova / N. V. Vdovychenko.* – Odesa, 2015. – 23 s.
8. *Yeshchenko T. A. Kontsept “Sumlinnia/sovist” v etnokohnityvnomu ta bibliinomu aspektakh / T. A. Ieshchenko // Nauka. Relihiia. Suspilstvo.* – 2011. – № 2. – S. 156–161.
9. *Zaveriushchenko O. L. Kontsepty slavy y chesti v ukrainskomu vesilnomu kontseptualnomu poli / O. L. Zaveriushchenko // Visnyk Kharkivskoho natsionalnogo universytetu imeni V. N. Karazina. Seriia “Filolohiia”.* – Vyp. 77. – 2017. – S. 42–45.
10. *Chaban V. M. Kontseptosfera HIDNIST v ukrainskii linhvokulturi / V. M. Chaban // Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva.* – Vyp. 10. – 2016. – S. 208–213.
11. <https://ucu.edu.ua/news/svidkom-nashoyi-lyudskoyi-gidnosti-ye-bog-or-yshardom-kozlovskiy/>
12. <https://wz.lviv.ua/interview/366544-moie-uliublene-ukrainske-slovo-hidnist-a-ostannim-chasom-dratuie-slovo-patriot>
13. <http://ktds.org.ua/news/publish/shcho-take-gidnist-i-yak-i-plekaty/>
14. <https://antikor.com.ua>
15. <https://www.pravda.com.ua/cdn/.../2019/anticorruptioncourt/>
16. <https://www.pravda.com.ua/rus/articles/2011/07/.../6418746/>
17. <http://catholicnews.org.ua/kardinal-myuller-cerkva-naykrashchiy-zahisnik-lyudskoyi-gidnosti>
18. www.golos.com.ua/article/301514
19. <https://childfund.org.ua/.../osobista-gidnist-bezpeka-zhittia-gromadianska-pozitsiia>
20. <https://wz.lviv.ua/blogs/210630-revoliutsiia-pozadu-ale-borotbu-za-hidnist-nikhto-ne-vidminiav>
21. <http://dn.gov.ua/udobropilskomu-rajoni-vidznachyly-den-gidnosti-ta-svobody/>
22. https://www.zhitomir.info/news_133668.html
23. <https://ubb.org.ua/uk/project/3875/>
24. <https://www.gurt.org.ua/interviews/30704/>
25. <http://mtot.gov.ua/zahyshhaty-zhyttya-j-gidnist-lyudej-yaki-postrazhdaly-vnaslidok-zbrojnogo-konfliktu-na-shodi-ukrayiny-golovna-meta-spivpratsi-mtot-ta-mkchh/>
26. <https://censor.net.ua/b1105599>
27. news.ugcc.ua/.../glava_ugkts_pro_smert_i_gidnist_hvorogo...
28. <https://informer.news/u-polschi-zaboronyly-oburlyvu-reklamuyaka-prynyzhuje-hidnist-zhinok/>
29. <https://m.znaj.ua/society/golovne-za-nich-gidnist-yanukovycha-ta-tramp-proty-vsih>
30. <https://www.obozrevatel.com/ukr/crime/chest-i-gidnist-separatistka-shtepa-podala-v-sud-na-geraschenko.htm>
31. www.donbasssos.org/20150915_gidnist/
32. <https://ba.org.ua/igor-lucenko-pravovij-bezlad-i-vtoptana-gidnist-kraini/>
33. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/.../7076962/>
34. <https://day.kyiv.ua/uk/.../gidnist-ukrayini-nayvishchiy-zakon>
35. <https://ridna.in.ua/2018/01/15/mikola-tomenko-pro-300-voyakiv-shho-viddali-zhittya-za-derzhavu-i-gidnist-natsiyi-a-ne-za-vladu/>
36. <https://helsinki.org.ua/articles/zarejestrovano-zakonoproekt-scho-vstanovlyuje-vidpovidalnist-za-prynyzhennya-natsionalnoji-chesti-ta-hidnosti/>
37. <http://ukrnationalism.com/publications/2993-test-na-natsionalnu-hidnist.html>
38. <https://blogs.korrespondent.net/blog/events/3818437>
39. <https://religions.unian.ua/catholicism/2214826-papa-rimskiy-zayaviv-scho-nepostiyna-robota-vbivae-gidnist-zdorovya-simyu-y-suspilstvo.html>